

Divadelné skupiny SKC P.J.Šafárika

Na začiatku pôsobenia spolku pracovala folklórna a divadelná zložka. Ako prví režiséri tu pôsobili Jaroslav Kody a Jozef Kardoš. Táto pobočka začala sústavnejšie pracovať po príchode Michala Benku (1951) a Juraja Miškovicu (1953) a svoje zlaté časy dožila v 80. rokoch minulého storočia, keď tu pôsobila profesionálna herečka Gabriela Dudková. V tejto oblasti pracovala aj Zuzana Imbronovičová a Svetluša Hlaváčová. Svoj prínos k zveľadeniu divadelnej činnosti v Šafáriku dali aj Michal Činčurák, Martin Klátik, Pavel Pavlov, Viera Bolehradská, bratia Ján a Jaroslav Čobrdocvi a iní. Tie divadelné putá sa postupne menili na priateľské a primkli divadelníkov navždy jedných k druhým.

Po odchode Gabriely Dudkovej vznikla medzera v divadelnej činnosti. No nastúpilo i obdobie obrodovania. Zásluhy za to patria Samuelovi Medveďovi, ktorý sa zasadzoval za obnovenie dospelaj divadelnej skupiny Šafárika, čo sa mu aj podarilo. V roku 2008 sa režisérom stal Rastislav Zorňan, ktorý predstavenia režíruje aj dnes, kým detskú divadelnú sekciu od nedávna umelecky vedie Anna Kovárová.

Staršia divadelná pobočka Šafárika sa pravidelne zúčastňuje na prehliadkach Divadelných inscenácií dolnozemskej autorov DIDA v Pivnici, na Divadelnom vavríne v Starej Pazove, Divadelných dňoch Michala Uču Benku v Laliti, na Memoriáli Zuzany Kardelisovej v Kysáči... pokiaľ detská skupina účast' každoročne berie na prehliadke slovenskej detskej divadelnej tvorby 3xĎ v Starej Pazove a festivale optimizmu Baby exit v Petrovaradíne.

Repertoár staršej zložky obsahuje rôznorodé, tematicky nezávislé inscenácie, do ktorých sa ochotníci perfektne vhlbujú a stvárňujú ich či už na modernejší spôsob, alebo ten tradičný, ľudový. Divadelné hry staršej divadelnej sekcie Šafárika boli povšimnuté na týchto divadelných podujatiach a veru aj štedro odmenené.

Počet členov v detskej divadelnej skupine sa obmieňa presne tak, ako deti vyrastajú. Do repertoára detskej divadelnej skupiny sa zapísali: *Maximilián v meste* podľa dramatisácie Samuela Medveďa, *Svetobežník*, bábkoherecá predloha *Botafogo* Ľubomíra Feldeka, rusínska inscenácia *Bájka o bielej holubici*, *Kapitán John Peoplefox*, *Zajko Chvastúň*, *Zimný večer v lese*, *Zaseknutá húsenica*, *O pani nespokojnej*, *Malý krvný kolobeh*, *Snehulienky* podľa bratov Grimmovcov... Posledným predstavením v réžii Samuela Medveďa boli *Čičkoviny*, a potom ľudovú rozprávku *Ako Indiáni ukradli Slnko* mladí divadelníci zahrli v réžii Anny Kovárovej.

Folklórny súbor SKC P.J.Šafárika

Folklórny súbor šafárikovci založili hneď po zakladaní spolku a vždy mal niekoľko skupín, ktoré aktívne pôsobili. Od roku 2000 tanečný súbor mal detskú, mládežnícku a skupinu veteránov. Neskôr bola vytvorená aj prípravná skupina – dorast, ktorá sa únavnými tanečnými tréningami pripravovala postúpiť do mládežníckej skupiny.

Mládežnícka skupina vždy počítala zhruba 40 členov vo veku od 14 až 38 rokov. Tvorí ju novosadská mládež, ale aj mládežníci z iných slovenských miest.

Prvý zájazd absolvovala tanečná skupina v roku 1950 k Jadranskému moru. Odvtedy sa spolok predstavil v mnohých krajinách (Francúzsko, Turecko, Maďarsko, Rumunsko, Nemecko, Chorvátsko, Česko, Čierna Hora, Poľsko) a najčastejšie vystupovali na Slovensku (Folklórny festival Východná, Folklórne slávnosti pod Poľanou v Detve, v Klenovci, na Gemerských slávnostiach, v Helpe na Horehronských dňoch spevu a tanca, v Terchovej na Jánošíkových slávnostiach, v Martine, v Zubereci na medzinárodnom festivale pod názvom Podrohácke slávnosti, na Matičnom festivale slovenskej mládeže v Žiline atď.

Najkrajšie chvíle Šafárikovci predsa strávili na zájazdoch po Vojvodine. Po celý čas sa zúčastňovali na Slovenských národných slávnostiach v Petrovci a na folklórnom festivale Slovákov vo Vojvodine Tancuj, tancuj... v Hložanoch. V dávnom roku 1974. sa Šafárik stal víťazom tohto festivalu, potom sa to zopakovalo v sedemdesiatych rokoch a s prestávkami pokračuje dodnes – v roku 2004., 2005., 2008. a 2014, najnovšie s choreografiou *Od konopí po rubáč* autora Ivana Slávika. Za posledných desať rokov tanečná skupina postúpila aj na celoštátne folklórne festivaly v Srbsku. S tanečnou zložkou pracovali Zuzana Korošová, Štefan Králik, Štefan Čáni, Karol Lačok, Zuzana Imbronovičová, Milan Hvižďák, Igor Kovačovič, Miodrag Cvetković-Banjac, Tatiana Kriváková, Darko Relić, Jaroslav Srnka, Ján Slávik a v súčasnosti choreografom a vedúcim folklórnej zložky je Ivan Slávik.

Šafárik dlhé roky mal aj svoju detskú tanečnú skupinu Šafáriček. Žiaľ, detský folklórny súbor v súčasnosti nie je aktívny. Šafáriček každoročne vystupoval na Detskom folklórnom festivale Zlatá brána v Kysáči, posledne aj na Baby Exite v Novom Sade a na rôznych iných detských programoch. O to sa zaslúžili predovšetkým šafárikovskí choreografi, a je ich neúrekom: Ružena Ďurovková, Darko Relić, Jaroslav Srnka, Michal Hvižďák, Zuzana Imbronovičová, Miodrag Cvetković-Banjac, Michal Čiliak, Ján Slávik.... vedúcim a choreografom aj detského folklórneho súboru naposledy bol Ivan Slávik.

Spevacke skupiny a zbory Šafárika

Prvé skupiny sa začali utvárať v roku 1974. Ženskú spevácku skupinu mala na starosti najprv Kvetoslava Čániová-Benková, potom Ľudmila Berediová - Stupavská a Pavel Matúch. Mužskú spevácku skupinu viedla Ľudmila Berediová-Stupavská, Juraj Ferík ml. a Martin Kmeť. V súčasnosti v Šafárikovi pôsobí ženská spevácka skupina Zornička, ktorá tohto roku oslávila 15 rokov aktívnej činnosti. Táto spevácka skupina časom začala spievať aj zborové úpravy piesní a spolu s mužskou speváckou skupinou vystupuje ako miešaný spevácky zbor. To znamená, že tento zbor je zborom Šafárika, ale i Slovenskej evanjelickej a.v. cirkvi v Novom Sade.

V centre pôsobí aj dievčenská spevácka skupina, Komorný zbor Agapé a sóloví speváci. Miešaný komorný zbor Agapé, ktorý prezentuje evanjelickú cirkev v Novom Sade tvoria mladí členovia Šafárika, ktorí si tohto roku pripomínajú 10. rokov od založenia. Zbor Agapé vznikol v roku 2005 z dievčenskej speváckej skupiny Šafárika. Neskôr sa im pripojili aj chlapi a vznikol miešaný zbor. Vyše desať rokov umeleckým vedúcim speváckych skupín, sólových spevákov a orchestra bol Janko Zorjan, pokým od roku 2007 chlapčenskú spevácku skupinu viedla a nacvičovala Marína Kováčová. Dievčenskú skupinu okrem Janka Zorjana nacvičovali aj Olivéra Gabríniová a Katarína Mosnáková-Bagľašová a Komorný zbor Agapé viedla Milina Sklabinská.

V súčasnosti dievčenská skupina pracuje pod vedením Tatiany Jaškovej a zbor Agapé nacvičuje Aleksandra Majtánová, pokým starší Miešaný spevácky zbor vedie Anna Crveniová.

Sóloví speváci sa okrem na iných podujatiach pravidelne zúčastňujú na festivale ľudových piesní Stretnutie v pivnickom poli v Pivnici, kde spolok prvou cenou ovenčili Jaroslava Benková (1981), Ján Kmeť (1982), Ivan Slávik (2008) a Tatiana Jašková (2014).

Spevácke skupiny boli viackrát odmenené prvou cenou na festivale Tancuj, tancuj... v Hložanoch. Permanentne sa rozširuje spevácky repertoár a vystupujú na rôznych ekumenických koncertoch, výročiach, slávnostiach.

Starší spevácky zbor vydal v roku 2003 a 2009 dve CD duchovných piesní a jedno CD ľudových piesní v roku 2003. Týmto stopami v roku 2010 pokračovala aj dievčenská a chlapčenská spevácka skupina, ktoré nahrali CD nosič ľudových piesní pod názvom *Z našej klenotnice* a Komorný zbor Agapé pripravil CD *Čuj, aká krásna pieseň*. Druhá fáza nahrávania CD-nosiča ľudových piesní sa zrealizuje do konca roka.

Ľudový orchester Šafárika

Neoddeliteľnou zložkou každého folklórneho súboru je ľudový orchester. V ľudovom orchestri Šafárika sa vystriedalo mnoho hudobníkov, boli to aj samoukovia, ale aj hudobne vzdelaní ľudia. Napriek tomu, že sa zloženie hudobnej sekcie vždy menilo, v poslednej dobe sa zoskupili hudobníci, ktorí kontinuálne pracujú pri Šafáriku, ale nadväzujú spoluprácu aj s hudobníkmi z iných spolkov.

Centrum v závislosti od možností smeruje k formovaniu, čiže zoskupovaniu hudobníkov, ktorí by vytvorili sláčikový orchester, a v ktorom by harmoniku nahradil cimbal. Dlhoročne mal aj tamburicu, ktorej špecifický zvuk prichádza do výrazu práve v srbských tancoch z Vojvodiny, ktoré má súbor v repertoári.

Každoročne sa orchester zúčastňuje na festivale Tancuj, tancuj... v Hložanoch, odkiaľ si neraz priniesol jednu z troch cien odbornej poroty. V Šafáriku sa venuje pozornosť aj oprave hudobných nástrojov a kúpe nových súčiastok pre nástroje. Orchester, okrem toho, že sprevádza folklórny súbor a spevákov, má aj vlastné, samostaté úpravy skladieb.

Od roku 2013 Šafárik organizuje fujarový seminár pre záujemcov z celej Vojvodiny, kde sa členovia orchestra aktívne zapájajú. Dlhé roky orchester viedol Janko Zorjan, potom Jaroslav Lačok a v súčasnosti umeleckou vedúcou orchestra je Tatiana Jašková.